

Brusel 19. ledna 2024
(OR. en)

5428/24

Interinstitucionální spis:
2023/0463(COD)

AG 6
JAI 60
FREMP 17
DISINFO 5
HYBRID 3
MI 43
DATAPROTECT 19
AUDIO 6
CONSOM 17
TELECOM 11
CODEC 82
IA 14

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Legislativní balíček „Obrana evropské demokracie“ – politická rozprava

1. Dne 12. prosince 2023 přijala Komise balíček opatření na obranu demokracie. Jeho součástí jsou:
 - i. Sdělení Komise o obraně demokracie¹.
 - ii. Návrh nové směrnice týkající se transparentnosti zastupování zájmů jménem třetích zemí² (dále jen „navrhovaná směrnice“).
 - iii. Návrh nařízení, kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 a (EU) 2018/1724³, který doprovází navrhovanou směrnicí.
 - iv. Posouzení dopadů⁴ doprovázející oba legislativní návrhy uvedené v bodech ii) a iii).

¹ Dokumenty 16935/23 + ADD 1.

² Dokumenty 16889/23 + ADD 1 + ADD 2.

³ Dokument 17076/23.

⁴ Dokumenty 16889/23 + ADD 3 + ADD 4; 17076/23 ADD 1 + ADD 2.

- v. Doporučení Komise o inkluzivních a odolných volebních procesech v Unii a o posílení evropského charakteru a efektivního průběhu voleb do Evropského parlamentu
 - vi. Doporučení Komise o podpoře zapojení a účinné účasti občanů a organizací občanské společnosti v procesech tvorby veřejných politik
2. Hlavní složky balíčku, včetně navrhované směrnice a posouzení dopadů, které ji doprovází, Komise prezentovala na zasedání Pracovní skupiny pro obecné záležitosti konaném dne 9. ledna 2024; obě uvedená doporučení pak představila na zasedání téže pracovní skupiny konaném dne 11. ledna 2024.
 3. Na zasedání Pracovní skupiny pro obecné záležitosti dne 23. ledna bude vedena předběžná diskuse ve formátu „Otázky a odpovědi“, v jejímž průběhu budou mít delegace možnost klást Komisi otázky nebo žádat o objasnění některých aspektů.
 4. S cílem usměrnit posuzování balíčku, a zejména podrobné posuzování navrhované směrnice bude na zasedání Rady pro obecné záležitosti konajícím se dne 29. ledna vedena politická rozprava. Jako vodítko pro tuto politickou rozpravu připravilo předsednictví pracovní dokument včetně otázek.
 5. Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby výše uvedený pracovní dokument i otázky v něm obsažené, uvedené v příloze této poznámky, vzal na vědomí a předložil je Radě.
-

PRACOVNÍ DOKUMENT PŘEDSEDNICTVÍ

I. ÚVOD

Zastřešující sdělení o balíčku opatření na obranu demokracie má dvojí cíl: jednak předložit legislativní návrhy a výše uvedená dvě doporučení, jednak provést přezkum pokroku, jehož bylo od roku 2020 dosaženo ve věci Akčního plánu pro evropskou demokracii.

Při hodnocení provádění Akčního plánu pro evropskou demokracii⁵ se sdělení zaměřuje na jeho tři pilíře, jimiž jsou: 1) ochrana integrity voleb a podpora demokratické účasti, 2) posílení svobody a plurality sdělovacích prostředků a 3) boj proti dezinformacím a proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování, a uvádí výsledky dosažené v každém z těchto okruhů.

Kromě toho se sdělení zabývá aktuálním úsilím směřujícím k evropské demokratické odolnosti, a to prostřednictvím podpory inkluzivní občanské angažovanosti a účasti a určením možností financování EU, které mají organizace občanské společnosti k dispozici za účelem budování svých kapacit a provádění projektů, jež pomáhají prosazovat hodnoty EU.

⁵ Dokument 13678/20.

II. NÁVRH SMĚRNICE TÝKAJÍCÍ SE TRANSPARENTNOSTI ZASTUPOVÁNÍ ZÁJMŮ JMÉNEM TŘETÍCH ZEMÍ

Navrhovaná směrnice, kterou se stanoví harmonizované požadavky na transparentnost zastupování zájmů jménem třetích zemí na vnitřním trhu a kterou se mění směrnice (EU) 2019/1937 („navrhovaná směrnice“), má dva obecné cíle: zajistit řádné fungování trhu EU, pokud jde o činnosti v oblasti zastupování zájmů jménem třetích zemí, a současně přispívat k transparentnosti procesů rozhodování na úrovni EU i členských států, pokud jde o vliv třetích zemí, k integritě těchto procesů a k budování důvěry veřejnosti v tyto procesy. Těchto cílů má být dosaženo jednak usnadněním přeshraničních činností v oblasti zastupování zájmů prováděných jménem třetích zemí, jsou-li vykonávány transparentně, jednak zlepšením poznatků, pokud jde o rozsah, trendy a subjekty zastupování zájmů jménem třetích zemí.

Navrhovaná směrnice by vyžadovala, aby členské státy zřídily a vedly vnitrostátní rejstříky za účelem zajištění transparentnosti činností v oblasti zastupování zájmů prováděných subjekty ze třetích zemí a aby určily orgány, které budou za tyto rejstříky odpovědné. Navrhovaná směrnice by dále po členských státech vyžadovala, aby určily nezávislý orgán dozoru za účelem dohledu nad dodržováním a vymáháním povinností stanovených v navrhované směrnici, jakož i za účelem výměny informací s orgány dozoru v jiných členských státech, pokud je k tomu podle této směrnice oprávněn.

Navrhovaná směrnice by se vztahovala na subjekty vykonávající zastupování zájmů jménem třetích zemí jakožto službu nebo vykonávající podobné činnosti a uložila by povinnost vedení záznamů a registrace ve vnitrostátních rejstřících, jakož i zveřejňování registrace v případě, že navazují kontakty s veřejnými činiteli. Konkrétněji se má směrnice zaměřit se na činnosti prováděné s cílem ovlivnit vývoj, vytváření nebo provádění politiky nebo právních předpisů či veřejných rozhodovacích procesů v EU. Mimo jiné jsou v zásadě vyloučeny pomocné činnosti, odborné právní poradenství, diplomatické styky a příspěvky na základní financování, jestliže nesouvisejí s činností v oblasti zastupování zájmů. Navrhovaná směrnice vymezuje „subjekt ze třetí země“ jakožto orgány veřejné moci na všech úrovních mimo Evropský hospodářský prostor, jakož i subjekty, jejichž jednání lze přičíst takovým orgánům veřejné moci.

Navrhovaná směrnice vyžaduje úplnou harmonizaci, což znamená, že členské státy nebudou moci pro činnosti spadající do oblasti působnosti směrnice zachovat nebo zavést přísnější či méně přísné požadavky na transparentnost, ani odlišné (správní) sankce v případě nedodržení.

Navrhovaná směrnice obsahuje standardizovaný soubor údajů, které mají být shromažďovány, jakož i požadavky na konkrétní soubor údajů, které mají být zveřejněny, a to buď jednotlivě, nebo souhrnně. Komise by prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci mohla druh údajů, které mají být shromažďovány, nebo informací, které mají být souhrnně zveřejňovány, změnit.

Navrhovaná směrnice by v neposlední řadě zavedla systém záruk pro registrované subjekty, včetně zřízení nezávislých orgánů dozoru, ale také harmonizované sankce, jež by bylo možné uložit v případě nedodržení předpisů, omezené na správní sankce. Nezávislé orgány dozoru by si mohly vyžádat záznamy vedené subjekty buď v případech podezření na porušení předpisů⁶, nebo v případě, že dané subjekty mají potenciálně významný dopad na veřejný život a diskusi (prostřednictvím přístupu založeného na posouzení rizik s využitím finančních prahových hodnot). Nezávislé orgány dozoru by byly rovněž odpovědné za přeshraniční spolupráci a sdílení informací a v případě porušení předpisů by mohly ukládat správní sankce.

⁶ Navrhovaná směrnice by změnila směrnici (EU) 2019/1937 tak, aby bylo zajištěno, že oznamovatelé mohou upozornit orgány dozoru, které zřídí členské státy, na skutečné nebo potenciální porušení požadavků návrhu.

III. OTÁZKY PRO MINISTRY

1. Jaký máte názor na klíčové prvky navrhované směrnice, zejména pokud jde o oblast působnosti – tedy jaké činnosti a subjekty ze třetích zemí by do ní měly být zahrnuty?
 2. Jaké dopady na stávající rejstříky transparentnosti ve vašem členském státě nebo na úrovni Unie lze podle vás předpokládat? Jak konkrétně vnímáte ustanovení směrnice, jež by členským státům zabránila zachovat nebo zavést pro činnosti spadající do oblasti působnosti směrnice přísnější či méně přísné požadavky na transparentnost?
 3. Vezmeme-li v úvahu všechny iniciativy, jež byly od roku 2020 zahájeny, a stav jejich provádění, jsou na úrovni EU k dispozici nějaká další opatření, která by podle vás mohla přispět k lepší ochraně našich demokracií, k posílení odolnosti našich volebních procesů a k podpoře účasti občanů na tvorbě politik?
-